

bron: Financiële Dagblad, 28 juni 2011

Overheid komt groene ondernemers tegemoet

Robert Mulders

De overheid gaat in haar duurzaam inkoopbeleid meer ruimte en kansen bieden aan mkb'ers en gaat bedrijven belonen die zich extra inspinnen. De regeldruk, de hoge kosten en de papierbrij worden sterk verminderd. Dat verwacht Willem Lageweg, directeur van MVO Nederland, een netwerk van 1400 bedrijven die werken volgens duurzame criteria. Afgelopen donderdag overhandigden vijf ondernemingsorganisaties, waaronder MVO, elf aanbevelingen aan staatssecretaris Joop Atsma van infrastructuur en milieu. De lobbyclubs reageerden op een rapport van KPMG dat het duurzaam inkoopbeleid van de overheid kleine bedrijven benadeelt en leidt tot een kostenverhogende administratieve rompslomp. Die kritiek was in maart voor coalitiepartners VVD en PVV aanleiding om te eisen dat de overheid stopt met haar duurzame inkoopbeleid.

Kostenbesparingen en meer duurzaamheid

Volgens Lageweg is Atsma bereid de elf aanbevelingen om te zetten in beleid. 'Hij stuurde het meteen door naar de Tweede Kamer met de boodschap dat hij deze adviezen gaat overnemen.' Directeur Marga Hoek van De Groene Zaak, waar onder meer kantoormeubelfabrikant Ahrend en papierfabriek Van Houtum bij zijn aangesloten, is eveneens optimistisch. 'Het zijn praktische aanbevelingen die leiden tot kostenbesparingen en meer duurzaamheid en Atsma vertelde me dat er vertrouwen in heeft dat hij het door de Kamer kan loodsen.' Eventuele juridische hobbels zijn volgens Hoek in de adviezen ondervangen.

Een belangrijke beleidswijziging is dat niet langer de laagste aanschafprijs van een duurzaam product doorslaggevend is, maar dat ambtenaren straks ook de kosten over de levensduur ('cost of ownership') als criterium zullen meenemen.

Nadruk op prijs

De nadruk op prijs was veel ondernemers een doorn in het oog. Zo zag Willem Böttger (45), directeur van NPSP Composieten in Haarlem, een door de gemeente Almere georganiseerde aanbesteding aan zijn neus voorbij gaan. 'Almere wilde zich onderscheiden met duurzame bloembakken. Wij hadden er een ontworpen op basis van natuurvezel met biohars in plaats van de gebruikelijke glasvezelpolyester. Dat ging goed totdat gemeente erachter kwam dat de opdracht openbaar moest worden aanbesteed. Er kwam een bestek en daar stond niets meer in over cradle to cradle. Die opdracht ging naar een concurrent die een lagere prijs bood maar geen duurzaam product leverde.'

Lageweg kent meer voorbeelden. Hij noemt een fabrikant van duurzame lantaarnpalen waarin led-lampen zijn verwerkt. In de oude situatie was de hoge prijs van led-verlichting een minpunt, ook al heeft deze een hoger rendement op langere termijn. Als het beleidsadvies van MVO Nederland neerdaalt naar de departementen, waterschappen, gemeenten en andere overheden, zullen ambtenaren de economische levensduur van de lamp meenemen als criterium wanneer ze een inkooporder toekennen aan een leverancier.

Barrières voor kleine bedrijven

Het huidige duurzame inkoopbeleid van de overheid bevoordeelt grote bedrijven, constateerde KPMG eerder dit jaar. Het gewicht van de lage aanschafprijs belooft hun schaalvoordelen. Ook hebben grote bedrijven meer ervaring met de duurzaamheidscriteria die de overheid heeft opgesteld. Het leidde tot toetredingsbeperkingen of barrières voor kleine ondernemingen, aldus KPMG.

Die drempel is grotendeels ondervangen, zegt Lageweg. 'We raden ambtenaren aan om de dialoog te zoeken met het bedrijfsleven. Mkb'ers krijgen krijgen meer mogelijkheden om met de beste oplossing te komen.' Zo moesten ondernemers tot nu toe veel papierwerk inleveren met hun offerte. Daar komt een bewijsplicht in latere rondes van de aanbesteding voor in de plaats. De administratieve lasten zijn daarmee een stuk lager.

Extra niet beloond

De Groene Zaak, een lobbyclub van ruim 100 duurzame ondernemingen, is blij dat Atsma de aanbevelingen lijkt te omarmen. Bedrijven die extra duurzaam zijn, worden daar nu niet voor beloond, constateert Hoek. 'Wij kregen terug van ondernemers dat extra inzet, dus verder gaan dan de minimumeisen, ze niks opleverde. Bij een gunning verhoogde dat hun kansen helemaal niet.'

In de aanbevelingen staat dat de minimumeisen nog steeds de ondergrens vormen. Een prestatiesysteem gaat beloningen uitdelen aan ondernemers die een nóg duurzamer product maken of duurzamere productieprocessen introduceren in hun bedrijven.

100% duurzame inkoop

De elf beleidsadviezen zijn opgesteld door een werkgroep met vertegenwoordigers van VNO-NCW, MKB Nederland, MVO Nederland, De Groene Zaak en de Nederlandse Vereniging voor Inkoopmanagement. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen kopen jaarlijks voor € 60 mrd in. Het gaat om onder meer kantoren, wegen, bruggen en kantoorartikelen, maar ook energie, catering en schoonmaakdiensten.

De oorspronkelijke doelstelling was dat het Rijk in 2010 100% duurzaam ging inkopen, de gemeenten 75% en de Provincies en Waterschappen 50%. Universiteiten en het hoger en middelbaar beroepsonderwijs hebben in een convenant vastgelegd dat zij streven naar tenminste 50% duurzame inkoop in 2012.